

El Padró

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: El Padró
Alçada: 192

Coordenades:

Latitud: 41.65214
Longitud: 1.86281
UTM Est (X): 405309
UTM Nord (Y): 4611779

Classificació

Número de fitxa 08053 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Medieval Contemporani Modern
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL -Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (2015)
Número inventari Si (IPA 35022)
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 000606500DG01B0001JR
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dt., 28/02/2017 - 01:00

Descripció

Masia situada al nord-oest del municipi. Pel nord hi té el torrent que porta el nom de la casa i desaigua al riu Llobregat, a l'oest la línia fèrria dels FC Barcelona- Manresa- Lleida i a mà dreta el peatge de l'autopista E-9 C-16, al punt quilomètric 42.

Es tracta d'una de les masies més importants en quant a extensió del municipi, formada per un conjunt d'edificacions al voltant del cos originari, de planta quadrangular i que consta de planta baixa i dos pisos, amb la coberta de teula àrab a dues aigües i el carener perpendicular a la façana principal, orientada a llevant.

Es troba lleugerament aixecada en un petit túmul rocós. El barri que es forma davant la façana és un clos tancat per un conjunt d'edificis destinats a la producció. Un d'ells són tres tines, amb el carregador a la part interna del barri i les boixes a l'exterior, aprofitant el desnivell existent. Tot el barri és lleugerament inclinat en direcció a llevant on hi ha la portalada.

El parament de les quatre façanes del cos antic té un acabat de maçoneria amb pedra vista. La façana actual destaca per la sobreposició de diferents elements. El portal principal és dovellat i a la planta pis hi ha dues finestres iguals amb llinda recta treballada, com els brancals i els ampits. Una de les finestres està alineada amb el portal i l'altra a la seva esquerra. Sota mateix d'aquesta segona finestra hi ha un element de secció rectangular que podria tractarse del cos d'una antiga tina.

A l'angle format per la façana principal i la façana meridional s'observa una petita galeria porticada amb un arc a la primera façana i dos a la façana sud. Des de l'interior es veu com aquesta galeria cobreix l'accés antic a dues tines més, conservades, però en una hi ha una escala de cargol i l'altra és un pas entremig de dues sales.

Té una doble entrada, però per característiques arquitectòniques dóna la sensació que es va fer una ampliació de la masia per la banda de la façana principal i el portal antic es va posar a la nova façana i el segon accés és amb llinda recta. Sembla que hi havia la data gravada però no és visible.

Es conserva una cuina força antiga amb la llar de foc, el forn de pa al costat dos escons i coberta de fusta per mantenir l'escalfor. De l'antic celler es conserva un arc toral de pedra.

Observacions:

Hem observat cinc tines conservades i traces de dues possibles tines més.

Història

El mas Padró originalment conegut com La Franquesa, és un dels masos antics del municipi de Castellbell i el Vilar. Amb les conquestes de la mitjanja del segle XII es generalitza el costum de concedir cartes de franquesa, un tipus de privilegi atorgat per un senyor a una comunitat. La concessió d'aquest tipus de privilegis expressava un interès senyorial per impulsar i estabilitzar el poblament dels territoris conquerits. El Padró o Franquesa, fa pensar en la possible existència d'una franquícia per aquell territori, que començava a ser conreat de nou, situat a l'extrem nord del terme del Vilar, i fronterer amb el terme de Sant Vicenç de Castellet.

Les primeres notícies del mas són força escadusseres. El 24 de maig de 1246 es documenta a Ferrer de Franquesa, pagès del terme del castell de Castellbell que es compromet a abonar al comerciant manresà Ferrer d'Om les set lliures que li devia pel preu d'un mul que li havia comprat. Ferrer de Franquesa afirma que li pagaria trenta sous el dia de Sant Joan del mes de juny i altres cinquanta-sis sous i mig per Tots Sants, davant del seu parent Maimó de Franquesa i de Bernat Ferrer, veí del terme de Castellet de Bages, i ambdós testimonis. El 10 de gener de 1247, Ferrer de Franquesa devia altres setanta sous al mateix comerciant Om, que era la resta que mancava de pagar dels cent quaranta-cinc sous que havia costat un mul de pèl ros.

Alguns dels membres de la nissaga marxen a residir a Manresa, però el 15 d'octubre de 1278 Guillem de Franquesa, habitant de Manresa havia comprat uns bous i un ase a Guillem de Rovira i li deia que li pagaria

els vuitanta sous que li devia. Es comprometia a donar-li deu sous per Tots Sants i altres deu sous per la fira de Moià i va fer-ho davant del senyor Ramon de Franquesa, que va ser el seu testimoni davant del notari. Un germà de Guillem era Pere de Franquesa, que també vivia a Manresa i estava casat amb Berenguera. El 12 de desembre de 1278 digueren que devien quaranta sous a Guillem, vicari de Sabadell, davant del testimoni Maimó de Lledó.

Quan Berenguer de Camp entregà, l'any 1369, el domini del terme del castell de Castellbell al conseller reial Jaume Desfar, el propietari del mas era Pere çà Franquesa, és a dir, Pere de la Franquesa. Després de varis buits en el temps, l'any 1534 s'esmenta a Vicenç Padró, pagès de Sant Vicenç de Castellet com a propietari del mas Franquesa Sobirana, el qual conreava també unes terres a l'altre costat del riu Llobregat, prop del mas Llopart. El mas Franquesa Jussana, en aquests anys devia ser ja un mas rònc, ja que Salvador Grau, amo dels masos Grau i Vilardell diu que les seves terres afrontaven amb les del mas Franquesa Jussana.

Per altra banda, l'any 1598, Salvadó Padró i el seu fill Valentí, declaren la seva propietat dient que les seves terres afrontaven amb les heretats del Grau i del Vilardell i, per la banda de tramuntana amb el torrent de les Franqueses.

Segons els capbreus dels anys 1727 i 1758, el propietari del mas és Miquel Padró. El nom de Franquesa es va mantenir fins ben bé la segona meitat del segle XVIII, quan en una lectura dels llevadors de censos posteriors ja s'esmenta com a mas Padró. Un dels membres de la nissaga, Joan Padró, va exercir com a sotsbatlle del terme de Castellbell i el Vilar durant els anys 1787 i 1788.

